

Sector/stafafdeling:

Portefeuillehouder:

Wethouder Van Ravenhorst

Ter behandeling in de vergadering van:	
de commissie	
de Raad	26 maart 2019

Onderwerp:

Regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Samenvatting

Gemeente Nissewaard voert als centrumgemeente de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor Brielle uit. Het Rijk heeft opdracht gegeven om te komen tot een regionaal plan beschermd wonen/ maatschappelijke opvang per centrumgemeente. Gemeente Nissewaard heeft hier, onder andere ook voor de gemeente Brielle, reeds aan voldaan met de vaststelling van 'Toekomstvisie maatschappelijke opvang' welke in 2015 is vastgesteld en de notitie 'Toekomst en opmaat naar transformatie Beschermd wonen' welke in 2016 is vastgesteld. De wens tot doorontwikkeling, evenals het verlopen van het convenant met de regiogemeenten, hebben geresulteerd in 7 voorstellen in het document zoals deze nu wordt aangeboden.

Gevraagde beslissing commissie:

1. De Raad positief te adviseren over het regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de daarin opgenomen voorstellen onder voorbehoud van nadere besluitvorming betreffende voorstel 2 (beschermd wonen LVB).

Gevraagde beslissing Raad:

1. Het regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de daarin opgenomen voorstellen onder voorbehoud van nadere besluitvorming betreffende voorstel 2 (beschermd wonen LVB) vast te stellen.

Advies / besluit vanuit commissie *(in te vullen door griffier)*

Onderwerp:

Regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang

---

1. Inleiding

In dit advies wordt beschreven de gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden de wettelijke taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang vorm willen geven binnen de regio en hoe de gemeenten tot de voorgestelde aanpak zijn gekomen.

- Het regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang is ter advisering voorgelegd aan de Stuurgroep OGGZ+ en akkoord bevonden.
- Het regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang is ter advisering voorgelegd aan de regionale adviesraad werkgroep centrumtaken. Er zijn inhoudelijk geen bezwaren kenbaar gemaakt.

Aanleiding

Op 1 januari 2015 zijn onderdelen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) door het Rijk bij gemeenten en zorgverzekeraars ondergebracht. Gelijktijdig is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) in werking getreden. Met deze decentralisatie is de taak beschermd wonen een verantwoordelijkheid geworden van alle gemeenten. Juridisch gezien verviel gelijktijdig de centrumgemeenten constructie. Desondanks zijn de middelen voor de taak beschermd wonen overgedragen aan alle 43 centrumgemeenten Maatschappelijke Opvang. Eind 2014 hebben de gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden een mandaat getekend om de uitvoering van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang formeel bij de gemeente Nissewaard te beleggen.

In 2015 is de 'Toekomstvisie maatschappelijke opvang' via gemeente Nissewaard vastgesteld. In 2016 is de notitie 'Toekomst en opmaat naar transformatie Beschermd wonen' via gemeente Nissewaard vastgesteld. Eveneens in 2016 is een convenant afgesloten over de wijze waarop de gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden met elkaar samenwerken op het gebied van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de hierbij behorende financiële verantwoordelijkheden. Dit convenant verloopt op 1 januari 2020.

Opdracht Rijk

Vanuit het Rijk is de opdracht gekomen om naar aanleiding van het advies 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' van de commissie Toekomst beschermd wonen een regionaal plan Beschermd wonen en maatschappelijke opvang op te stellen. Formeel heeft de gemeente Nissewaard hieraan voldaan door de vaststelling van eerdergenoemde documenten. De wens tot doorontwikkeling,

evenals het verlopen van het convenant met de regiogemeenten, hebben geresulteerd in 7 voorstellen in het document zoals deze nu wordt aangeboden.

Voorstellen

Het regionaal plan beschermd wonen en maatschappelijke opvang is een gezamenlijk plan van de regio's Voorne-Putten, Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee en is bedoeld als onderliggend stuk voor het doel dat de gemeenten de komende jaren gezamenlijk na zullen streven. Uitgangspunt van dit regionaal plan en de wijze van samenwerking is om, los van eventuele herverdeling van middelen, een toekomstbestendig samenwerkingsmodel te creëren met oog voor de inhoud van de problematiek en kwaliteit van zorg.

In het regionaal plan beschermd wonen / maatschappelijke opvang zijn enkele voorstellen opgenomen. In deze paragraaf wordt opgesomd welke zaken dit betreft:

1. Een regionale uitvoering van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang vanaf 1 januari 2020 (hoofdstuk 8);
2. Het overdragen van de lokale taak beschermd wonen licht verstandelijk beperkten aan de centrumgemeente Nissewaard per 1 januari 2019 (hoofdstuk 6);
3. Financiering van de personele kosten voor de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang uit de centrummiddelen en het gebruiken van de reserve centrummiddelen voor een innovatiefonds (hoofdstuk 9);
4. Het in gezamenlijkheid opstellen van een lokaal plan van aanpak beschermd wonen (hoofdstuk 10);
5. Het continueren van de regionale adviesraad voor de advisering over de centrumtaken (hoofdstuk 11);
6. Het verkennen van de mogelijke samenwerking betreffende overige woonzorgvormen (hoofdstuk 5);
7. Het in gezamenlijkheid opstellen van een plan van aanpak over de wijze waarop de vrouwenopvang verder ontwikkeld kan worden (hoofdstuk 12).

Voorstel 1: Samenwerkingsvorm vanaf 1 januari 2020

Het is van belang om in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid de doorontwikkeling van de samenwerking verder vorm te geven. De Zuid-Hollandse eilanden kiezen ervoor om samen te werken op basis van gelijkwaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid en belangen. Deze basis draagt bij aan het onderlinge vertrouwen en een goede balans tussen lokaal en regionaal beleid. Voorgesteld wordt om ook na 1 januari 2020 te blijven opereren conform een zogeheten centrumconstructie (optie 3). Om dit te regelen zal voor 1 januari 2020 een nieuw convenant opgesteld en ondertekend moeten worden.

Voorstel 2: beschermd wonen licht verstandelijk beperkten

Gemeenten zijn, sinds 1 januari 2018, op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor (jong) volwassenen met een (licht) verstandelijke beperking (LVB) die tijdelijk behoefte hebben aan een beschermde woonomgeving. In het regionaal plan wordt voorgesteld om deze taak centraal door centrumgemeente Nissewaard te laten uitvoeren. Gezien de lage aantallen (1 in 2018) is het voor gemeente Brielle moeilijk om haar kennisniveau op peil te houden. Het gezamenlijk oppakken van deze taak het als voordelen dat Nissewaard makkelijker expertise kan opbouwen voor deze doelgroep. Nissewaard heeft al kennis met de

uitvoering en financiering van beschermd wonen. Door het creëren van volume is het aannemelijk dat er financiële voordelen behaald kunnen worden. En er kan bovendien meer differentiatie van aanbod worden gerealiseerd. Voorstel is om de taak, en de hierbij behorende middelen, over te dragen aan centrumgemeente Nissewaard.

Om te komen tot een zorgvuldige overgang van taken en de bijbehorende financiële afhandeling moeten er nog nadere afspraken worden gemaakt. Hierover volgt nog nadere besluitvorming.

Voorstel 3: financiering

De gemeente Nissewaard (dus niet de centrumgemeente Nissewaard) bekostigt de personele kosten voor de centrumtaken beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voorgesteld wordt om vanaf 1 januari 2019 voor 50% en vanaf 2020 de volledige personele kosten voor de centrumtaken uit de centrummiddelen te financieren. Op deze manier draagt iedere gemeente naar rato bij. Naar verwachting zal dit niet leiden tot een tekort op de centrummiddelen. Mocht er een tekort ontstaan, dan zal dit over alle betrokken gemeenten verdeeld worden op basis van inwonersaantallen.

Op dit moment beschikt de gemeente Nissewaard over een substantiële reserve van de centrummiddelen. Voorgesteld wordt om gedurende de samenwerking de reserve af te romen tot maximaal 10% van het totaal beschikbaar gestelde jaarlijkse budget voor de taken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld. Middelen die de 10% overstijgen kunnen worden ingezet voor een innovatiefonds waarmee gewerkt kan worden aan sociale inclusie beschermd wonen, preventieve instroom en bevorderen doorstroom maatschappelijke opvang of ontwikkeling van de vrouwenopvang. Eventuele toekomstige tekorten in het kader van de taken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zullen verdeeld worden over de gemeenten op basis van inwonersaantallen.

Voorstel 4: lokaal plan van aanpak beschermd wonen (beschermd thuis)

De samenwerkende gemeenten willen in regionaal verband een ondersteuning continuüm blijven realiseren voor de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Samenwerken houdt in dat alle gemeenten nadrukkelijk een positie krijgen in de ontwikkeling van beschermd wonen en maatschappelijke opvang en dat rekening wordt gehouden met verschillen in lokale behoeften. Duidelijk is dan ook dat een en ander nader uitgewerkt dient te worden in lokale uitvoeringsplannen. Voorgesteld wordt om dit in gezamenlijkheid met alle gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden te realiseren. Hierbij dient onder andere goed naar voorliggende voorzieningen te worden gekeken. Zo kan ook gekeken worden naar een minimaal aantal zaken welke iedere gemeente minimaal lokaal dient op te pakken alvorens hulpverlening vanuit de centrumgemeente geboden kan worden. Dit lokale plan zal in 2019 verder worden uitgewerkt.

Voorstel 5: regionale adviesraad

Op dit moment maken de gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden gebruik van een regionale adviesraad voor advisering over de centrumtaken. Deze adviesraad is in 2017 opgericht en bestaat uit een afvaardiging van de lokale adviesraden sociaal domein. Voorgesteld wordt om de regionale adviesraad in 2019 en verder te continueren.

Voorstel 6: regionale samenwerking voor overige woon-zorgvormen

In de praktijk blijken al enige tijd signalen afgegeven te worden dat er vormen van zorg noodzakelijk zijn die gemeenten nu niet standaard bieden. Denk aan begeleid wonen of kamertrainingen. Het blijkt hier voornamelijk om de doelgroep jongeren tussen 18 en 25 jaar te gaan die een huisvestingsprobleem hebben in combinatie met een beperking. Doordat er geen financiële draagkracht is en vaak gebrek aan bepaalde vaardigheden kan iemand nog niet zelfstandig wonen. Deze jongeren melden zich voor beschermd wonen, maar worden hier echter te licht voor bevonden. Een vorm van begeleid wonen of kamertraining zou meer passend zijn. In het regionaal plan wordt voorgesteld om een mogelijke samenwerking op de Zuid-Hollandse eilanden te verkennen. Hierbij zal gestart worden met een inventarisatie van het al bestaande aanbod in de regio. In aansluiting hierop kunnen afspraken gemaakt worden over het onderling gebruik maken van deze voorzieningen. Als laatste kan gekeken worden naar de wensen en mogelijkheden voor het ontwikkelen van niet bestaand, maar wel noodzakelijk gebleken aanbod.

Voorstel 7: vrouwenopvang

De vrouwenopvang is officieel geen onderdeel van dit regionaal plan. Desondanks is er in overleg voor gekozen om hier aandacht aan te besteden. In de praktijk lopen gemeenten tegen enkele zaken aan. Voorgesteld wordt om in de eerste helft van 2019 een plan van aanpak op te stellen over de wijze waarop de vrouwenopvang verder ontwikkeld kan worden.

2. Beoogd effect

Een samenwerking tussen de gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden om de doorontwikkeling rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang verder vorm te geven en daarmee te komen tot een passend aanbod voor de Brielse inwoners.

3. Argumenten

Zie 1.

4. Draagvlak en risico's

Draagvlak:

- Deze notitie is ter advisering voorgelegd aan de Stuurgroep OGGZ+ en akkoord bevonden.
- Deze notitie is ter advisering voorgelegd aan de Regionale adviesraad werkgroep centrumtaken. Er zijn geen inhoudelijke bezwaren kenbaar gemaakt.

Risico's:

De toekomst van het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang en het hiermee gepaard gaande budget is op meerdere vlakken onzeker.

- In de afgelopen jaren is het gemeentelijk budget voor de taak Beschermd Wonen meerdere malen substantieel gestegen en gereduceerd;
- Er ligt een wetsvoorstel voor wijzigingen in de Wet langdurige zorg (Wlz). Welke gevolgen dit precies zal hebben voor de populatie van het Beschermd Wonen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is nog onbekend. De laatste

berichten hierover zijn dat deze wijzigingen, voor zover deze worden doorgevoerd, per 1 januari 2021 in werking zullen treden;

- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn al enige tijd bezig met een nieuw objectief verdeelmodel voor genoemde taken. De consequenties hiervan zijn nog niet bekend. Helder is wel dat bij in werking treding hiervan de middelen voortaan aan iedere individuele gemeenten zullen worden verstrekt;
- Op 1 januari 2020 treden enkele nieuwe wetten in werking welke van invloed kunnen zijn op de genoemde taken. De invloed hiervan is nog niet in te schatten. Het gaat hier om de Wet verplichte GGZ, Wet zorg en dwang en de Wet forensische zorg;
- In het Bestuurlijk Akkoord curatieve GGZ (2012-2013 en 2014-2017) zijn afspraken gemaakt over ambulante zorg. Deze afspraken hebben betrekking op Wlz- en Zorgverzekeringswet-bedden. Afsproken is dat over het totaal van de intramurale plaatsen in 2020 een derde minder bedden moeten zijn ten opzichte van 2008. Deze afspraak heeft overigens geen betrekking op de bedden die door de Dienst Justitiële Inrichtingen, onderdeel forensische zorg, worden ingekocht;
- Afbouw justitiële zorg. Voor justitiële zorg is een apart Bestuurlijk Akkoord (2013 – 2017) gesloten, met eveneens een vermindering van het aantal intramurale voorzieningen.

Verder is het zo dat voorheen binnen het Beschermd Wonen mensen werden opgevangen binnen zes verschillende "pakketten". Mensen met een pakket GGZ-C1 of GGZ-C2 mogen wettelijk niet meer worden geïndiceerd. Dit betekent dat er een sterfhuisconstructie is voor de mensen welke momenteel met deze indicaties worden opgevangen. Dit vanwege het overgangsrecht van oorspronkelijk vijf jaar, dat recent verlengd is naar zes jaar. Op termijn heeft dit tot gevolg dat binnen het Beschermd Wonen alleen nog mensen met een relatief hoge zorgvraag worden opgevangen. De gemiddelde zorgkosten per cliënt zullen hiermee ook stijgen. Naast de genoemde onzekerheden over het budget en de doelgroep betreft het Beschermd Wonen een open einde regeling. De toestroom en doorstroom van cliënten, evenals de mate waarin zorg noodzakelijk is zullen hier een rol in spelen.

Welke eventuele inhoudelijke en/of financiële risico's dit concreet voor Brielle betekent is nog moeilijk inzichtelijk te maken. Wel betekent een vermindering aan intramurale plaatsen dat de GGZ doelgroep langer thuis blijft wonen. Hier wordt op ingezet via het plan van aanpak 'personen met verward gedrag' welke 20 november 2018 door het College is vastgesteld.

Op dit moment is er geen tekort op het budget beschermd wonen en maatschappelijke opvang vanuit de centrumgemeente.

5. Aanpak / uitvoering

Zie 1.

6. Communicatie

n.v.t.

7. Kosten, baten en dekking

De financiële consequenties voor de taak beschermd wonen LVB (voorstel 2) worden momenteel uitgewerkt en zullen worden uiteengezet in nadere besluitvorming.

De financiële consequenties voor de overige voorstellen die zijn benoemd in het regionaal plan kunnen bekostigd worden uit de verkregen centrummiddelen vanuit het Rijk. Deze middelen worden voor de Zuid-Hollandse eilanden beheerd door de centrumgemeente Nissewaard. Wanneer het budget vanuit de centrummiddelen worden overschreden zullen de kosten naar rato van de inwonersaantallen over de verschillende gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden worden verdeeld. Sturing op deze taken vindt plaats binnen de regionale stuurgroep OGGZ+, waar Hellevoetsluis de gemeenten op Voorne vertegenwoordigd.

Bijlage(n):

- regioplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang

bijlagen meezenden